

Beslutningsforslag nr. B 59. Fremsat den 7. februar 1995 af Helge Adam Møller (KF), Bendt Bendtsen (KF), Henning Grove (KF), John Vinther (KF), Birthe Rønn Hornbech (V), Inge Dahl-Sørensen (V), Svend Aage Jensby (V) og Erling Oxdam (V)

Forslag til folketingsbeslutning om bekæmpelse af biltyverier

Folketinget opfordrer regeringen til snarest at tage initiativer til en forstærket indsats over for biltyverier.

Indsatsen skal omfatte følgende elementer:

1. Alle nye biler skal være forsynet med en elektronisk startspærre eller tilsvarende lige så effektiv tyverisikring. Ordningen skal træde i kraft snarest, dog senest den 1. januar 1997.
2. Elektronisk startspærre og tilsvarende lige så effektive tyverisikringer fritages for registreringsafgift.
3. Brugstyveri af biler skal betragtes med langt større alvor end i dag. Straffene skal skærpes markant, bl.a. således at strafferammen for tyveri af biler giver mulighed for varetægtsfængsling, hvis forholdets omstændigheder i øvrigt gør det relevant.

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Biltyverier har hvert år store menneskelige omkostninger. Op mod 20 dødsfald og i nærheden af 200 alvorligt kvæstede er følgevirkningen af biltyverierne hvert år i Danmark, oplyser Forsikringsoplysningen. Forenede Danske Motorejere (FDM) skønner, at biltyve årligt er årsag til 15-20 trafikdræbte og ca. 1.600 uheld med i alt 150-180 personskader.

De økonomiske omkostninger ved biltyverier og hærværk i forbindelse med tyveriforsøg mod biler er også store. I 1993 har forsikringselskaberne udbetalt 532 mio. kr. på kasko. Det vil sige, at erstatningerne for biltyverier på årsbasis udgør ca. 16 pct. af de samlede erstatninger under kaskoforsikringen.

Af Københavns Politis årsberetning fra 1994 fremgår det, at der i årets løb blev registreret 216 uheld med stjålne biler impliceret. Ca. 2/3 af alle uheldene var enuehald (kørsel mod vejtræer, lysmaster, færdselstavler, parkerede køretøjer osv.).

Ved halvdelen af de 216 uheld blev tyvene identificeret, og det viste sig, at kun 21 ud af de 109 biltyve havde erhvervet kørekort. Det vil sige, at mere end 80 pct. af biltyvene ikke havde kørekort!

Af de 109 var 34 påvirkede af spiritus og 18 af narkotika. Samlet var altså næsten 50 pct. af biltyvene påvirkede af alkohol eller narko.

Antallet af biltyverier er steget støt gennem de sidste 10 år og udgjorde i 1993 i alt 34.645 tyverier. Der stjæles altså knap 100 biler hver eneste dag – én hvert kvarter døgnet rundt.

Mange af biltyvene er unge eller yngre mænd, som ofte ikke har modtaget køreundervisning eller bestået nogen køreprøve. Deres eneste viden om bilkørsel og færdsel er, hvad de selv har lært sig ved tidligere biltyverier.

Færdselslovens § 3, stk. 1, siger blandt andet: »Trafikanter skal optræde hensynsfuldt og udvise agtpågivenhed, så at der ikke opstår fare eller forvoldes skade eller ulempe for andre . . .«. Denne regel kender biltyve ikke og efterlever den sjældent.

Det er ikke usædvanligt at se, at tyvene bevidst smadrer bilen af lutter ødelæggelsestrang, før de smider den fra sig, og det er lige så almindeligt, at de blot løber fra et trafikuheld uden at bekymre sig om kvæstede eller om at tilkalde hjælp. En moderne hurtigtkørende bil i en ukyndigs hænder er at betragte som et mordvåben, og biltyve er derfor mange gange farligere i trafikken end den lovlydige og køreuddannede bilist.

Biltyverier medfører tab af menneskeliv og påfører mange familier store tragedier, men foruden det påfører biltyvene også samfundet enorme udgifter til behandling og erstatning.

Dette beslutningsforslag vil medføre færre biltyverier, færre ulykker og øget færdselssikkerhed. Endvidere vil det frigøre ressourcer i hospitalssektoren og medføre, at der skal anvendes færre penge til revalidering og invalidepension samt reducere antallet af menneskelige tragedier.

Bemærkninger til beslutningsforslagets enkelte punkter

Ad 1. Alle nye biler skal være forsynet med elektronisk startspærre eller tilsvarende lige så effektiv tyverisikring. Ordningen skal træde i kraft snarest, dog senest den 1. januar 1997.

En elektronisk startspærre gør det i praksis umuligt at stjæle en bil. De kendte systemer er forskellige, men har til fælles, at enten ejeren af bilen eller selve bilnøglen skal identificere sig med en elektronisk kode. Modtager bilens motorcomputer ikke det rette signal, betyder det, at starter, benzinpumpe og tændingsanlæg afbrydes.

Selv om biltyven får ledningerne ud og slutter strømmen uden om tændingslåsen, vil der intet ske, idet elektronikken mangler den rigtige kode. Elektroniske kodelåse rummer millionvis af forskellige kombinationer og gør det derfor i praksis umuligt at stjæle bilen.

Ad 2. Elektronisk startspærre og tilsvarende lige så effektive tyverisikringer fritages for registreringsafgift.

Allerede i dag leveres en del biler på det danske marked – fortrinsvis i den dyre klasse – med elektronisk startspærre, men også enkelte små og »billige« biler har den som standardudstyr. Det er forslagsstillerens opfattelse, at udstyr, der kan medvirke til, at sagesløse trafikanters liv og helbred ikke udsættes for fare, og kan forhindre et antal unge i at starte en kriminel løbebane, bør afgiftsfritages, så udbredelsen af dette udstyr sker så hurtigt som muligt.

Ad 3. Brugstyveri af biler skal betragtes med langt større alvor end i dag. Straffene skal skærpes markant, bl.a. således at strafferammen for tyveri af biler giver mulighed for varetægtsfængsling, hvis forholdets omstændigheder i øvrigt gør det relevant.

Tyveri af biler behandles sædvanligvis som brugstyveri, jf. straffelovens § 293, stk. 1, som lyder: »Den, som uberettiget bruger en ting, der tilhører en anden, straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 1 år. Under skærpene omstændigheder, navnlig når tingen ikke bringes tilbage efter brug, kan straffen stige til fængsel i 2 år«. Den i 2. pkt. nævnte straf ved »skærpene omstændigheder« er hidtil sjældent anvendt i retspraksis.

Standardtaksten for brugstyveri af biler er i dag ifølge rigsadvokatens bødekatolog:

1. Under 18 år på gerningstidspunktet:
  1. gang overtrædelse ..... 1.500 kr.
  2. gang overtrædelse ..... 2.000 kr.
2. Over 18 år på gerningstidspunktet:
  1. gang overtrædelse ..... 3.000 kr.
  2. gang overtrædelse ..... frihedsstraf
(sædvanligvis 10 dages hæfte)

Ovenstående takster vil sædvanligvis også gælde, såfremt der er flere forhold til samlet påkendelse.

Ved brugstyveri kan der sædvanligvis ikke varetægtsfængsles, da strafferammen som nævnt kun går til 1 år. Kun hvis man kan anvende § 293, stk. 1, 2. pkt., er strafferammen fængsel i 2 år. Denne skærpene bestemmelse ses meget sjældent anvendt og da slet ikke med begrundelsen, at bilen ikke er bragt tilbage efter brugen.

Biler stjæles ofte i forbindelse med indbrudstyveri (det stjalne skal jo føres væk, og den kriminelle radius bliver stor), bankrøverier og anden berigelses-kriminalitet. Stjæles en bil i København om aftenen, kan tyven/tyvene i ro og mag tømme en butik i Kalundborg om natten og være tilbage næste morgen, når tyveriet opdages. Opklaringsrisikoen er beskednen.

Hvis politiet f.eks. standser en stjålet bil i et sommerhusområde om natten, kan man som nævnt, jf. strafferammen i § 293, stk. 1, 1. pkt., på 1 år, ikke varetægtsfængsle alene for brugstyveri. Efter afhøring bliver den eller de pågældende biltyve løsladt, også selv om der kan foreligge stærk mistanke om, at den stjålne bil har været anvendt i forbindelse med indbrudskriminalitet. Først efter biltyvens afhøring og løsladelse modtager politiet så ofte en stribe anmeldelser om indbrud i sommerhusene fra husenes ejere, men politiet kan nu vanskeligt komme længere med opklaringen. Dette bør ændres.

Kørslen i den stjålne bil sker som regel med stor foragt for køretøjet og derfor også ofte med store skader til følge. Endvidere sker kørslen som regel uden respekt for færdselsloven og er derfor til stor fare for sagesløse personers sikkerhed.

Brugstyverierne medfører gene og ulempe for ejerne. Økonomisk er det en stor belastning for ejerne, hvis kaskoforsikringen stiger, og hvis selvriskoen forsvinder hver gang, ligesom forsikringspræmierne generelt bliver højere for alle forsikringstagerne, der samlet skal bære tabet ved de mange biltyverier.

En del mennesker, specielt pensionister, har ikke råd til at holde deres biler kaskoforsikrede. For en sådan person er det derfor velfærdstruende, at vedkommendes bil misbruges af en person, der normalt blot straffes med en bøde for sin kriminalitet.

Derfor finder forslagsstillerne af hensyn til:

- de sagesløse ofre for biltyve
  - at afskrække unge fra at indlede eller fortsætte en kriminel løbebane
  - politiets opklaringsarbejde
  - de store samfundsværdier, der mistes ved biltyverier,
- at straffen for biltyverier både første gang og i gentagelsestilfælde bør øges markant i forhold til, hvad der i øjeblikket er praksis.

Forslagsstillerne har ikke ønsket at lægge sig fast på, hvorledes denne straffeskærpelse rent teknisk skal ske, idet der kan være forskellige løsningsmodeller. Det kunne være ved at hæve strafferammen for brugstyveri, ved at udforme en særlig paragraf for brugstyveri af biler, eller ved at § 252 i straffeloven bliver anvendt i langt større omfang over for biltyve.

Disse eller andre muligheder er forslagsstillerne indstillede på at drøfte i forbindelse med udvalgsbehandling.